

Przedmiotowe Zasady Oceniania

Historia, klasa siódma

Szkoła Podstawowa im. C. K. Norwida w Dąbrówce

Celem oceniania ucznia jest:

- aktywizowanie go do nauki i motywowanie do dalszej pracy,
- obserwowanie i wspieranie jego rozwoju,
- informowanie o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- powiadamianie rodziców (opiekunów), nauczycieli, wychowawców, władz szkolnych o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Uczeń powinien być oceniany systematycznie przez cały okres nauki. Kontrola i ocena stopnia opanowania materiału obejmuje materiał, który został opracowany na lekcjach i jest ujęty w podstawie programowej. Pozwoli ona na wykrycie luk, opóźnień i błędów w wiadomościach, umiejętnościach i postawach ucznia.

Kontroli i ocenie podlegają prace pisemne, wypowiedzi ustne, prace praktyczne oraz aktywność:

1. Prace pisemne:
  - odpowiedzi na pytania,
  - rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń,
  - sprawdziany, testy,
  - kartkówki.
2. Wypowiedzi ustne:
  - kilkudzaniowa wypowiedź,
  - udział w dyskusji,
  - prezentacja pracy własnej lub grupy.
3. Prace praktyczne:
  - wytwory ucznia np. albumy, słowniki, praca plastyczne,
  - gromadzenie i segregacja materiałów,
  - posługiwanie się mapą, atlasem, słownikiem, tekstem źródłowym
  - wykonywanie ćwiczeń w zeszytach ćwiczeń (w klasach które z niego korzystają) lub na kartach pracy,
  - tworzenie notatek.
4. Aktywność:
  - współpraca w grupie,
  - samokształcenie,
  - wykonywanie dodatkowych zadań.

Ocenie podlegają:

- sprawdziany wiadomości, testy (obejmują materiał z działu, trwają 45 minut, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem)
- odpowiedzi ustne 3 ostatnich lekcji
- kartkówki (mogą być niezapowiedziane, obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji); kartkówki zapowiedziane mogą obejmować materiał z większej liczby lekcji,

- aktywność na lekcji (5 plusów – ocena bardzo dobra, 5 minusów ocena niedostateczna; na wniosek ucznia można dokonać przekonwertowania mniejszej liczby plusów np. dwóch czy trzech na ocenę – np. dop. lub dost.)
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń (w klasach, gdzie jest stosowany)
- dodatkowe prace np. referaty, wywiady, prezentacje multimedialne, plakaty itp.
- projekty edukacyjne,
- udział ucznia w konkursach.

Ocena śródroczna i roczna

Ocenę śródroczną i roczną wystawia się na podstawie ocen cząstkowych zdobytych w czasie półrocza (roku szkolnego). *Ocena śródroczna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.*

Aktywność uczniów podlegających ocenianiu na lekcjach historii

Oceniane umiejętności	Aktywność ucznia podlegająca obserwacji i ocenie	Narzędzia oceny
Pisanie	Referaty Sprawdziany pisemne Kartkówki	Kryteria oceny prac pisemnych Kryteria sprawdzianów
Mówienie	Wypowiedzi ustne na lekcjach Udział w dyskusji	Kryteria wypowiedzi ustnej Obserwacja
Współpraca w grupie	Praca w grupach na lekcji	Obserwacja Karta oceny pracy w grupie Karta samooceny
Posługiwanie się terminami historycznymi	Wypowiedzi ustne Prace pisemne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych
Posługiwanie się mapą i atlasem	Wypowiedzi ustne Prace pisemne Zadania praktyczne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych Obserwacja
Porządkowanie i selekcja materiału	Gromadzenie i selekcja materiału	Obserwacja
Poszukiwanie i posługiwanie się źródłami informacji	Praca ze słownikami Gromadzenie materiału Samodzielne zdobywanie informacji	Obserwacja
Terminowość wykonywania zadań	Planowanie Organizowanie	Obserwacja
Kreatywność	Prace praktyczne	Obserwacja
Prowadzenie zeszytu przedmiotowego	Systematyczność Estetyka	Obserwacja

Kryteria oceniania odpowiedzi ustnej z historii**Ocena niedostateczna:**

- nie wykazał się wiadomościami wymaganymi na ocenę dopuszczającą,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań.

Ocena dopuszczająca:

- przy pomocy nauczyciela uczeń wykonuje proste zadania, wykorzystuje podstawowe umiejętności,
- potrafi określić wiek, jego połowę, w którym miało miejsce dane wydarzenie,
- potrafi umieścić najważniejsze wydarzenia w czasie, zaznaczyć je na osi czasu,
- zna podstawowe fakty, postacie i terminy niezbędne w procesie nauki,
- wypowiada się krótkimi zdaniami, popełnia liczne błędy językowe.

Ocena dostateczna:

- uczeń rozumie podstawowe fakty i pojęcia historyczne,
- potrafi uporządkować najważniejsze wydarzenia chronologicznie,
- potrafi łączyć postacie z odpowiadającymi im wydarzeniami,
- potrafi z osi czasu odczytać zaznaczoną datę,
- wskazuje na mapie miejsca omawianych wydarzeń,
- potrafi wykorzystać podstawowe źródła informacji,
- przy pomocy nauczyciela rozwiązuje podstawowe problemy,
- formułuje wypowiedź 2-3 zdaniową,
- popełnia błędy językowe i stylistyczne.

Ocena dobra:

- samodzielnie rozwiązuje podstawowe problemy, a trudniejsze przy pomocy nauczyciela,
- określa przyczyny i skutki wydarzeń historycznych,
- posługuje się terminologią poznaną na lekcji,
- potrafi scharakteryzować poznane sylwetki osób,
- lokalizuje na mapie przebieg wydarzeń,
- porządkuje wydarzenia chronologicznie,
- wykorzystuje źródła informacji poznane na lekcji,
- formułuje dłuższą poprawną pod względem językowym wypowiedź,
- próbuje dokonywać własnych sądów i opinii.

Ocena bardzo dobra:

- samodzielnie rozwiązuje problemy podstawowe i trudniejsze,
- prawidłowo posługuje się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi na lekcji,

- samodzielnie dostrzega i omawia przyczyny i skutki wydarzeń,
- przedstawia na mapie zmiany terytorialne,
- potrafi z osi czasu odczytywać odpowiadającą danemu wydarzeniu datę,
- wykorzystuje źródła informacji wskazane przez nauczyciela,
- samodzielnie dokonuje ocen poszczególnych wydarzeń i postaci,
- formułuje dłuższą samodzielną wypowiedź poprawną pod względem językowym.

Ocena **celująca**:

- samodzielnie rozwiązuje problemy,
- wykorzystuje w swojej wypowiedzi wiadomości poza podręcznikowe, które uczeń samodzielnie zdobył,
- samodzielnie dostrzega związki między wydarzeniami,
- wyraża własne zdanie, popiera je logicznymi argumentami,
- wykorzystuje wiedzę o regionie,
- wypowiada się poprawną polszczyzną.

Kryteria oceny pracy w grupie

- zaangażowanie w pracę grupy
- realizacja wyznaczonego zadania
- pełnione funkcje i role
- rozumienie osobistej sytuacji w grupie
- umiejętności pracy w grupie

Wymagania na poszczególne oceny podczas pracy w grupie:

niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Przeszkadza członkom grupy w pracy Nie wykonuje wyznaczonej pracy w określonym czasie Zajmuje się innymi sprawami Nawet przy pomocy kolegów i nauczyciela nie wykonuje zadania Nie wywiązuje się (lub rzadko) z powierzonych zadań i funkcji Nie uświadamia sobie własnych trudności we współdziałaniu Nie docenia pracy innych,	Na czas wykonuje tylko część zadanej pracy Czasami przeszkadza innym Realizuje przy pomocy kolegów lub nauczyciela tylko część zadań Czasami nie wywiązuje się z pełnionych w grupie funkcji Nie przyjmuje do wiadomości informacji zwrotnych nauczyciela i kolegów na temat jego pracy w zespole Rzadko chwali wkład pracy innych Nie szanuje zdania innych	Pracuje przy wykonaniu większości zadań ale zdarza mu się nie akceptować przynależności do danej grupy Realizuje większość zadań sam Zgodnie z predyspozycjami potrafi wykonać niektóre funkcje w grupie Akceptuje opinie nauczyciela i kolegów na temat swojej pracy w grupie Potrafi pochwalić kolegów za pracę ale zdarza mu się	Jest zdyscyplinowany Wnosi pozytywny wkład w pracę grupy Wykonuje zadanie w wyznaczonym czasie Konsekwentnie wykonuje swoją pracę Wykonuje zgodnie z predyspozycjami przydzielone funkcje ale próbuje podejmować inne Dostrzega swoje wady pracy w grupie i stara się je likwidować Tolerancyjny	Zaangażowany w pracę w grupie Wykazuje inicjatywę Angażuje wszystkich do pracy Pomaga kolegom mającym trudności Samodzielnie podejmuje się realizacji zadania Przyjmuje na siebie wiele zadań Zdyscyplinowany Potrafi pokierować członkami zespołu Pełni wiele funkcji Potrafi wskazać swoje mocne	Szczególnie zaangażowany w pracę w grupie, Potrafi pokierować członkami zespołu, Pełni wiele funkcji (w tym chętnie przyjmuje rolę lidera i dobrze się z niej wywiązuje), Pomaga kolegom mającym trudności Przyjmuje na siebie wiele zadań Potrafi wskazać swoje mocne i słabe punkty pracy w grupie oraz dokonać samooceny

negatywnie dominuje w grupie		również i ich krytyka	Docenia pracę innych	i słabe punkty pracy w grupie Potrafi ocenić pracę innych, stwarza pozytywną atmosferę podczas pracy, szanuje innych	efektów pracy jego grupy, Potrafi ocenić pracę innych
------------------------------	--	-----------------------	----------------------	---	--

Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych

Uczniowie zobowiązani są do systematycznego prowadzenia zeszytu ćwiczeń (w klasach, gdzie jest stosowany) oraz zeszytu przedmiotowego.

Każdy zeszyt sprawdzany jest pod względem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki. Nauczyciel, oceniając zeszyt, bierze pod uwagę przede wszystkim kompletność notatek.

Ocena za prowadzenie zeszytu może być wystawiona raz w półroczu i przy jej wystawianiu będą brane wyżej wymienione elementy. Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie za czas swojej nieobecności. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może go zwolnić z tego obowiązku.

Ocenianie prac pisemnych tj. sprawdzianów, kartkówek i testów

- Sprawdziany są przeprowadzane po każdym lub kilku blokach tematycznych.
- Sprawdzian poprzedzony jest lekcją powtórzeniową.
- Sprawdzian jest zapowiadany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, termin pisania sprawdzianu jest wpisany do dziennika elektronicznego w terminarzu. Sprawdzian trwa 45 minut.
- Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału i umiejętności sprawdzanych na sprawdzianie.
- Nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 14 dni roboczych od daty pisania,
- Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu lub zapowiedzianej kartkówki w terminie, pisze je na następnej lekcji, na której się pojawi. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel ustala z uczniem inny termin sprawdzianu lub zwalnia go z pisania. W rubryce w dzienniku stosuje zapis nb.
- Kartkówki obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji (kl. VII), mogą być niezapowiadane. Kartkówki obejmujące materiał z większej liczby lekcji muszą być zapowiadane z wyprzedzeniem podobnym jak w przypadku sprawdzianów. W przypadku zapowiedzianych kartkówek nauczyciel zapisuje termin do dziennika elektronicznego w terminarzu. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania na zapowiedzianą kartkówkę.
- Ocenę z kartkówki uczeń może poprawić na zasadach ustalonych z nauczycielem. W szczególnych przypadkach nauczyciel może wyznaczyć inną pracę uczniowi tak, by mógł ocenę poprawić.
- Punktacja prac pisemnych tj. godzinnych sprawdzianów, prac klasowych, testów kompetencyjnych i kartkówek jest przeliczana na oceny zgodnie z progami procentowymi określonymi w Statucie Szkoły.

Informowanie rodziców o ocenach

Oceny z odpowiedzi ustnych, za aktywność, a także oceny z kartkówek, testów, sprawdzianów i innych prac pisemnych wpisywane są do dziennika elektronicznego.

Prace pisemne są do wglądu rodzica. Sprawdzonej pracę wziętą do domu uczeń zobowiązany jest zwrócić nauczycielowi na następnej lekcji. Prace te przechowywane są w szkole przez rok szkolny i są także udostępniane rodzicom na ich prośbę w trakcie zebrań, dni otwartych lub w trakcie spotkań indywidualnych po wcześniejszym umówieniu się. Informacje o ocenach mogą być też przekazywane przez wychowawcę na zebraniach, dniach otwartych i w czasie indywidualnych spotkań.

Kryteria wymagań w stosunku do uczniów z dysfunkcjami

Nauczyciel uwzględnia zalecenia zawarte w opiniach poradni pedagogiczno – psychologicznej i w IPET. Nauczyciel dostosowuje uczniom sposób przekazywania wiedzy i ocenianie.

Zadawanie prac domowych

Celem zadawania prac domowych jest rozwijanie zainteresowań ucznia, motywacja do nauki, organizacja i planowanie samouczenia się.

Nauczyciel może zadać uczniom pisemną pracę domową do wykonania w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, z tym że nie jest ona obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny. W przypadku zadania takiej pracy, nauczyciel sprawdza ją i przekazuje uczniowi informację zwrotną.

Nieprzygotowania

Uczeń w każdym półroczu, na początku lekcji może zgłosić nauczycielowi nieprzygotowanie.

- w klasie VII – 2 nieprzygotowania,

W dzienniku lekcyjnym odnotowane ono będzie skrótem np.

Uzupełnianie zaległości po okresie nieobecności ucznia

Uczeń po usprawiedliwionej nieobecności trwającej do tygodnia powinien być przygotowany na kolejną lekcję (uzupełniony zeszyt, znajomość materiału).

Uczeń po usprawiedliwionej nieobecności trwającej ponad tydzień ma kolejny tydzień na uzupełnienie wszelkich zaległości.

W przypadku usprawiedliwionej nieobecności trwającej powyżej dwóch tygodni, nauczyciel indywidualnie ustala z uczniem termin i sposób nadrobienia zaległości. W takim wypadku uczeń nie musi również od razu przystępować do zaległego sprawdzianu.

Ogólne wymagania na poszczególne oceny szkolne w klasyfikacji śródrocznej i rocznej

Uczeń otrzyma ocenę:

NIEDOSTATECZNĄ jeżeli:

- Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności,
- Nie opanował minimum wiadomości programowych,
- Uczeń nie opanował podstawowych pojęć, dat, wydarzeń, które umożliwiłyby mu kontynuowanie nauki.
- Wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki.
- Nie wykazuje zainteresowań historią Polski, świata i swojego regionu. Nie rozumie istoty faktów i wydarzeń historycznych, zjawisk społecznych.
- Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,

DOPUSZCZAJĄCĄ jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym,
- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela
- nie pracuje w grupie ani zespole zadaniowym,
- nie formułuje własnych wniosków,
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.

DOSTATECZNĄ jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym,
- czasami pracuje nie systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje pracę indywidualną, grupową lub zespołową,
- rzadko uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,
- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- nie zawsze wywiązuje się z powierzonych zadań lub ich części,
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji.
- zna niektóre wydarzenia i postaci z dziejów regionu.

DOBRA jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim,
- charakteryzuje go najczęściej systematyczna i efektywna praca zarówno indywidualna jak grupowa,
- często uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych,
- poprawnie formułuje wnioski i udaje mu się bronić swoich poglądów,
- odpowiednio wywiązuje się z powierzonych zadań,
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji.
- zna najważniejsze wydarzenia i postaci z dziejów regionu.

BARDO DOBRA jeżeli:

- opanował w pełni zakres wiedzy i umiejętności programowych,
- charakteryzuje go systematyczna i efektywna praca indywidualna i zespołowa,
- chętnie uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowych,
- właściwie formułuje wnioski i broni swoich poglądów,
- wyróżniająco wywiązuje się z powierzonych zadań i ról,
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji .
- potrafi dzięki wskazówkom nauczyciela dotrzeć do innych źródeł wiadomości.
- wykorzystuje wiedzę nie tylko z historii ale również przedmiotów pokrewnych.
- posiada dużą wiedzę o historii regionu.

CELUJĄCA jeżeli:

- opanował w sposób doskonały zakres wiedzy i umiejętności programowych, potrafi je wykorzystać do argumentowania postawionej tezy lub własnego stanowiska.
- przejawia samodzielne inicjatywy rozwiązywania konkretnych problemów,
- bierze udział w konkursach historycznych,
- wiąże dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.

Poprawa ocen cząstkowych (bieżących) z prac pisemnych

Uczeń do poprawy pracy pisemnej tj. takiej trwającej 45 min. przystępuje tylko raz w ciągu dwóch tygodni od wystawienia oceny. Oceny z popraw wpisywane są obok oceny uzyskanej.

Tryb i forma poprawiania ocen cząstkowych oraz śródrocznych i rocznych z historii

Ocena	Termin poprawy	Forma poprawy	Uwagi
Ocena z zeszytu przedmiotowego	zgłoszenie – bezpośrednio po otrzymaniu oceny; poprawa w ciągu 10 lekcji od zgłoszenia	Uczeń od momentu zgłoszenia poprawy przez 10 kolejnych lekcji prowadzi zeszyt systematycznie i starannie, po czym oddaje go do ponownego sprawdzenia.	
Ocena z odpowiedzi ustnej lub kartkówki	zgłoszenie – bezpośrednio po otrzymaniu oceny; poprawa w ciągu 4 lekcji od zgłoszenia	Poprawa w terminie i na zasadach wskazanych przez nauczyciela.	Od nauczyciela zależy, kiedy poprosi ucznia do odpowiedzi – powinno to nastąpić w ciągu 4 lekcji od zgłoszenia.
Ocena z pracy pisemnej (sprawdzianu)	zgłoszenie – w formie pisemnej przez wiadomość librus,	Uczeń zgłasza chęć poprawy nauczycielowi. Nauczyciel przygotowuje dla ucznia nową wersję sprawdzianu z danego działu. W II semestrze uczniowie, którzy ze sprawdzianu otrzymali	Uczeń powinien się samodzielnie przygotować z tematu realizowanego na lekcji, na której pisał poprawę.

	w ciągu 14 dni od daty wpisania sprawdzianu.	ocenę ndst., a planują się ubiegać wyłącznie o ocenę dopuszczającą na koniec roku, w celu poprawy sprawdzianu mogą otrzymać od nauczyciela zadanie do opracowania z działu, z którego był sprawdzian. Poprawa w terminie wskazanym przez nauczyciela.	
Ocena śródroczna (roczna)	Zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły	Zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły	Zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły

Szczegółowe wymagania edukacyjne – historia kl. 7 – podstawa programowa 2024.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Kongres wiedeński Zagadnienia 1. Obrady kongresu. 2. Postanowienia kongresu. 3. Święte Przymierze. 4. Epoka restauracji.	– zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; – potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu; – zna członków Świętego Przymierza	– wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja; – zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich; – wymienia uczestników kongresu;	– wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza; – rozumie określenie „tańczący kongres” – rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków	– wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie	– uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem konserwatyizmu	XIX 1
2. Walka z porządkiem pokongresowym Zagadnienia 1. Liberalizm. 2. Konserwatyzm. 3. Rewolucja lipcowa we Francji.	– wymienia idee polityczne początku XIX w.	– wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm; – wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych	– podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyizmu w życiu politycznym Europy; – opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych	– opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie	– opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w.	XIX 1
3. Królestwo Polskie Zagadnienia 1. Podział ziem polskich na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego. 2. Gospodarka Królestwa Polskiego. 3. Oświata i kultura w Królestwie Polskim. 4. Stosunek władców rosyjskich do konstytucji Królestwa Polskiego. 5. Kształtowanie się opozycji w Królestwie Polskim.	– rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna; – opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I; – wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim	– wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską; – opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego; – wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz; – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie	– charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego; – opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim; – wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele;	– rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim; – opisuje rolę księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa; – rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim	– opisuje i analizuje różne postawy -Polaków w zaborze rosyjskim, potrafi podać ich genezę	XX 1

			– charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I			
4. Powstanie listopadowe Zagadnienia 1. Sytuacja w Europie przed wybuchem powstania. 2. Spisek w szkole podchorążych. 3. Wybuch powstania. 4. Józef Chłopicki dyktatorem. 5. Działania wojenne. 6. Przywódcy powstania. 7. Upadek powstania.	– wie, kim był Piotr Wysocki; – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie; – zna rezultat zmagañ powstańczych	– wymienia pierwszego dyktatora powstania; – opisuje wybuch powstania; – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania; – wskazuje miejsca największych bitew; – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej; – wymienia przywódców powstania	– analizuje przyczyny powstania; – rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania; – charakteryzuje różne postawy polskich polityków; wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów; – wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych	– wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania; – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje; – wyjaśnia przyczyny upadku powstania;		XX 2
5. Wielka Emigracja Zagadnienia 1. Przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji. 2. Twórcy polskiej kultury na emigracji.	– rozumie pojęcie emigracji; – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym; – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; – wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu	– wymienia polskie obozy polityczne na emigracji; – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji	– wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji; – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji	– rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów; – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice); – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami	– analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy	XX 4
6. Ziemie polskie po	– zna pojęcia: noc	– wymienia represje	– dostrzega różnice	– omawia wpływ		XX 2 3

<p>upadku powstania listopadowego</p> <p>Zagadnienia 1. Noc paskiewiczowska. 2. Sytuacja w zaborze pruskim i austriackim.</p>	<p>paskiewiczowska, germanizacja, praca organiczna, – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa</p>	<p>skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego; – opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim; – zna postacie: Hipolita Cegielskiego</p>	<p>w położeniu Polaków w trzech zaborach; – podaje przyczyny powstania krakowskiego; – podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej</p>	<p>powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami; – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami; – rozumie politykę władz austriackich wobec szlachty i chłopów w Galicji</p>		
<p>7. Rewolucja przemysłowa</p> <p>Zagadnienia 1. Modernizacja gospodarki. 2. Powstanie fabryk. 3. Kolej żelazna i statki parowe. 4. Eksplozja demograficzna.</p>	<p>– wymienia główne wynalazki XIX w.; – rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa; – wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.</p>	<p>– opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.; – wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy; – ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne</p>	<p>– wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego; – wymienia przyczyny powstawania fabryk; – dostrzega skutki rozwoju komunikacji; – wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego</p>	<p>– rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego; – porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.; – omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw</p>	<p>– analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej</p>	<p>XIX 2</p>
<p>9. Zjednoczenie Włoch</p> <p>Zagadnienia 1. Sytuacja w państwach włoskich przed zjednoczeniem. Wojna krymska. 2. Sojusz Piemontu z Francją. 3. Wojna Piemontu i Francji z Austrią. 4. „Wyprawa tysiąca”.</p>	<p>– wie, kiedy była wojna krymska; – potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym; – wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy</p>	<p>– zna etapy wojny krymskiej; – zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi; – omawia etapy jednoczenia Włoch</p>	<p>– wskazuje konsekwencje wojny krymskiej; – wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch; – wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu</p>	<p>– rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch – uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch; – rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu;</p>	<p>– porównuje rolę Garibaldi i Cavoura w Zjednoczeniu Włoch</p>	<p>XXII 1</p>

<p>10. Zjednoczenie Niemiec</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozycja Prus w Niemczech. 2. Etapy jednoczenia Niemiec. 3. Powstanie cesarstwa niemieckiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna postać Ottona von Bismarcka; – wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871; – wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec; – wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją; – uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy; – wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do pro-cesu jednoczenia Niemiec; – rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską 	<p>XXII 1</p>
<p>11. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozrost terytorialny USA. 2. Unia i Konfederacja. 3. Wojna secesyjna. 4. Rozwój USA po wojnie domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.; – rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa; – zna postać Abrahama Lincolna; – wie, kto wygrał wojnę secesyjną 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami; – wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA; – podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; – wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej; – wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA; – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej 	<p>XXII 2</p>
<p>12. Kolonializm europejski w XIX wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyścig o kolonie. 2. Afryka i Indie w polityce kolonialnej państw europejskich. 3. Państwa kolonialne a Chiny. 4. Wojna rosyjsko-japońska. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej; – wymienia mocarstwa kolonialne; – zna pojęcie kolonializmu; – zna określenie „perła w koronie”; – wie, kiedy trwała wojna rosyjsko-japońska, i zna jej wynik 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia europejski wyścig o kolonie; – podaje przyczyny i skutki kolonializmu; – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym; – opisuje politykę USA na obszarze Chin 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu; – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie i analizuje konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych 	<p>XXII 3</p>

<p>14. Królestwo Polskie przed powstaniem styczniowym</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Sytuacja społeczno-polityczna w Królestwie Polskie przed wybuchem powstania.</p> <p>2. Manifestacje patriotyczne i Delegacja miejska.</p> <p>3. Biali i Czerwoni.</p> <p>4. Polityka Aleksandra Wielopolskiego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym; – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polegała tzw. odwilż posewastopolska; – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych; – zna postać Aleksandra Wielopolskiego; – przedstawia programy Białych i Czerwonych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska; – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych; – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia działania Wielopolskiego; – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego 	XXI 1
<p>15. Powstanie styczniowe</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Branka.</p> <p>2. Wybuch powstania.</p> <p>3. Wojna partyzancka.</p> <p>4. Polskie państwo podziemne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka; – wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe; – wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania; – opisuje formy walki powstańczej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę i znaczenie branki; – opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; – porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego 		XXI 2 3
<p>16. Upadek powstania i represje rosyjskie wobec Polaków</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Romuald Traugutt.</p> <p>2. Polityka rosyjska po upadku powstania styczniowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Romuald Traugutt; – zna pojęcie katorgi; – wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków; – podaje przyczyny klęski powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu 	XXI 4
<p>17. Walka o polskość w zaborze rosyjskim</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Sytuacja w zaborze</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający; – wskazuje na mapie obszar zaboru 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat; – podaje formy oporu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym; – opisuje funkcjonowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej; 		XXIII 1 3

<p>rosyjskim po powstaniu styczniowym.</p> <p>2. Uniwersytet Latający.</p> <p>3. Formy oporu Polaków wobec rusyfikacji.</p>	rosyjskiego	Polaków wobec rusyfikacji	szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji	– rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego		
<p>18. Zabór pruski – walka z germanizacją</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Germanizacja.</p> <p>2. Praca organiczna.</p> <p>3. Walka z niemiecką kolonizacją.</p> <p>4. Strajki szkolne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego; – rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny; – wie, gdzie wybuchł najstynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim; – zna postacie: Michała Drzymałę, Hipolita Cegielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych; – przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji; – opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim; – opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją; – opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków; – porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury; – dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce 		XXIII 1 2 3
<p>19. Autonomia w Galicji</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Powstanie Austro-Węgier.</p> <p>2. Galicja otrzymuje autonomię.</p> <p>3. Szkolnictwo i kultura w zaborze austriackim.</p> <p>4. Nędza galicyjska.</p> <p>5. Nowe wyzwania – Polacy i Ukraińcy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Austro-Węgry- i Galicję; – rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska; – wymienia narodowości, które żyły w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej; – wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji; – charakteryzuje życie polityczne w Galicji; – przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji; – opisuje konflikty narodowościowe w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii 	XXIII 1 2 3
<p>21. Wynalazki przełomu XIX i XX wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Druga rewolucja przemysłowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna określenie „epoka pary”; – wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”; – opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce; – analizuje wpływ wynalazków na rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie 	XXII 4

<p>2. Elektryczność. 3. Epoka Edisona. 4. Komunikacja. 5. Początki motoryzacji. 6. Medycyna i rolnictwo.</p>	<p>gospodarczym; – wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia</p>	<p>samochodu; – wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia; – zna postacie: Thomasa Alvy Edisona, braci Lumière, Alexandra Grahama Bella</p>	<p>produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów</p>		<p>XIX i XX w.</p>	
<p>22. Narodziny kultury masowej. Przemiany obyczajowe Zagadnienia 1. Piękna epoka. 2. Przemiany obyczajowe. 3. Fotografia i kino. 4. Kultura przełomu wieków.</p>	<p>– wie, co oznacza określenie „piękna epoka”; – zna wynalazki, które uczyniły kulturę masową</p>	<p>– opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”; – wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.; – rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję i impresjonizm</p>	<p>– opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych; – opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w.</p>	<p>– dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich; – analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli</p>	<p>– wskazuje źródła przemian obyczajowych</p>	<p>XXII 4</p>
<p>23. Masy wkraczają do polityki Zagadnienia 1. Państwa konstytucyjne. 2. Demokracja życia politycznego. 3. Kobiety walczą o swoje prawa. 4. Robotnicy walczą o swoje prawa. 5. Partie polityczne. 6. Nowe ideologie.</p>	<p>– wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa; – wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy</p>	<p>– zna poglądy socjalistów i narodowców, – wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice</p>	<p>– dostrzega znaczenie konstytucji; – zna twórców socjalizmu; – rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego</p>	<p>– dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy</p>	<p>– analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.</p>	<p>XXII 4</p>
<p>24. Partie polityczne na ziemiach polskich w XIX wieku Zagadnienia 1. Formowanie się nowoczesnej świadomości</p>	<p>– wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków; – wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; – rozumie skróty: PPS,</p>	<p>– opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków – wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach</p>	<p>– wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków – wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze</p>	<p>– wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków – potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych</p>	<p>– wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami</p>	<p>XXIII 4</p>

<p>narodowej Polaków. 2. Ruch narodowy. 3. Socjaliści. 4. Ludowcy.</p>	<p>endecja; – przyporządkowuje postaciom Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych</p>	<p>polskich i przedstawia główne punkty ich programów; – wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna; – dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego</p>	<p>narodowym, ludowym i socjalistycznym; – przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych; – przedstawia formy działalności polskich partii politycznych</p>	<p>na tle światowym; – wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.</p>	<p>ogólnoświatowymi</p>	
<p>25. Rewolucja 1905 roku w Rosji i w zaborze rosyjskim Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed 1905 r. 2. Rosja po wojnie. 3. Krwawa niedziela 4. Rewolucja 1905 r w Królestwie Polskim 5. Walki w Łodzi. 6. Skutki rewolucji 1905 r.</p>	<p>– zna datę: 1905 r.; – zna pojęcie strajk generalny; – zna określenie „krwawa niedziela”; – wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji</p>	<p>– podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim; – opisuje strajki w Łodzi</p>	<p>– podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego; – wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego</p>	<p>– omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania; – wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi</p>	<p>– wskazuje genezę poszczególnych nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi</p>	<p>XXIII 5</p>
<p>26. Powstanie trójprzymierza i trójporozumienia Zagadnienia 1. Kształtowanie się trójprzymierza i trójporozumienia. 2. Kocioł bałkański.</p>	<p>– wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójporozumienia; – rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne</p>	<p>– wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójporozumienie; – podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych w Europie na początku XX w.</p>	<p>– opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania; – podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią; – wie, dlaczego doszło do konfliktów zbrojnych na Bałkanach</p>	<p>– analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie</p>	<p>– rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji</p>	<p>XXIV 1</p>
<p>27. Polacy wobec zbliżającej się wojny</p>	<p>– wymienia orientacje polityczne kształtujące</p>	<p>– opisuje orientacje prorosyjską</p>	<p>– wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa</p>	<p>– omawia znaczenie polskich organizacji</p>	<p>– omawia konsekwencje</p>	<p>XXV 1</p>

<p>Zagadnienia 1. Nowa sytuacja polityczna. 2. Obóz narodowy 3. Działalność J. Piłsudskiego 4. Polskie organizacje paramilitarne.</p>	<p>się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; – wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji; – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową</p>	<p>i proaustriacką; – opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową</p>	<p>polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej</p>	<p>paramilitarnych; – uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego</p>	<p>różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę</p>	
<p>28. Wielka wojna Zagadnienia 1. Wielka wojna. 2. Niemcy zatrzymani nad Marną. 3. Wojna manewrowa na wschodzie. 4. Ofensywy 1915 r. na froncie wschodnim i zachodnim. 5. Piekło Verdun. 6. Nowy charakter wojny</p>	<p>– wie, kiedy wybuchła I wojna światowa; – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie; – podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny; – rozumie pojęcia wojny pozycyjnej i wojna manewrowa; – wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej</p>	<p>– wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; – opisuje wojnę pozycyjną; – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu</p>	<p>– charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych; – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917</p>	<p>– opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną;</p>	<p>– wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych</p>	XXIV 2 3
<p>29. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed wybuchem rewolucji. 2. Rewolucja lutowa. 3. Przewrót bolszewicki. 4. Pokój z Niemcami. 5. Wojna domowa w Rosji.</p>	<p>– wskazuje na mapie Rosję; – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego; – zna postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina</p>	<p>– opisuje sposób przejścia władzy w Rosji przez bolszewików; – rozumie pojęcie obcej interwencji; – wymienia państwa, które wystąpiły siły interwencyjne do Rosji; – podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega</p>	<p>– podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji; – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina; – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r.</p>	<p>– opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików; – rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej; – podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji</p>	<p>– analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją</p>	XXIV 4

<p>30. Sprawa polska w okresie I wojny światowej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwestia polska na początku wojny. 2. Aktywiści i pasywiści. 3. Piłsudski, legiony i POW. 4. Umiedzynarodowienie sprawy polskiej. 5. Rok 1918 – program prezydenta Wilsona. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej; – zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego; – wie czym był <i>Akt 5 listopada</i> 	<p>podstawowe różnice</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach; – opisuje działalność Legionów; – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej; – omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje postawy aktywistów i pasywistów; – rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać przychylność Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej 	<p>XXV 1 2</p>
<p>31. Zakończenie I wojny światowej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przystąpienie USA do wojny. 2. Przebieg działań wojennych w 1918 r. 3. Zawieszenie broni. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.; – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa; – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych; – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania; – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny; – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny; – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych; – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne 	<p>XXIV 2 3</p>
<p>32. Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r.</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czynniki sprzyjające powstaniu państwa polskiego. 2. Polskie ośrodki władzy w Galicji. 3. Rada Regencyjna. 4. Wielkopolska i zabór pruski. 5. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej; – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski; – wie, dlaczego 11 listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości 	<ul style="list-style-type: none"> – zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków władzy w 1918 r.; – zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę. r 1918 w 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę; – rozumie wpływ interesów państw Europy Zachodniej na postanowienia konferencji odnośnie ziem polskich 	<p>XXVII 1</p>

<p>6. Przyjazd J. Piłsudskiego. 7. Problemy u progu niepodległości. 8. Sprawa polska na konferencji paryskiej. 9. Kształtowanie się wojska polskiego.</p>						
<p>34. Konferencja pokojowa w Paryżu Zagadnienia 1. Konferencja pokojowa w Paryżu. 2. Postanowienia traktatu wersalskiego 3. Liga Narodów i jej działalność. 4. Mały traktat wersalski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa; – zna, przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego; – wie, czym zajmowała się Liga Narodów 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje założycieli i państwa członkowskie Ligi Narodów; – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Niemiec; – wie, jakie państwa brały udział w konferencji pokojowej; – rozumie pojęcie mały traktat wersalski 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego; – wskazuje na mapie państwa powstałe po zakończeniu I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i omawia różne cele państw biorących udział w konferencji pokojowej; – wskazuje skutki podpisania i niepodpisania małego traktatu wersalskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia długofalowe skutki postanowień traktatu wersalskiego 	XXVI 2
<p>35. Skutki cywilizacyjne i kulturowe wielkiej wojny Zagadnienia 1. Społeczne skutki I wojny światowej. 2. Kryzysy gospodarcze. 3. Sztuka powojenna. 4. Kultura masowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady ilustrujące wpływ wojny na życie codzienne ludzi po jej zakończeniu; – wskazuje kino, telewizję i radio, jako narzędzia kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuację Francji, Anglii i USA po zakończeniu wojny; – rozumie pojęcia: katastrofizm, hiperinflacja 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ wielkiego kryzysu na życie codzienne, wskazuje działania podjęte przez rządy, aby je minimalizować 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i skutki wielkich kryzysów gospodarczych, dostrzega ich powiązanie z polityką wewnętrzną państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ wielkiej wojny na powstawanie nowych kierunków w sztuce i rozwój kultury masowej 	XXVI 1
<p>36. Związek Sowiecki pod władzą Stalina Zagadnienia 1. Komunizm wojenny i NEP. 2. Przejęcie władzy przez Stalina. 3. ZSRS i jego polityka gospodarcza, społeczna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna dwóch przywódców ZSRS; – wymienia, przynajmniej 3 cechy państwa totalitarnego; – rozumie i wyjaśnia skrót ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie i wyjaśnia pojęcia: kolektywizacja, NEP, socjalizm; – opowiada o traktowaniu obywateli przez władze ZSRS; – wyjaśnia, na czym polegał totalitarny charakter państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego przeprowadzano tzw. czystki w armii i władzach ZSRS; – wskazuje znaczenie łagrów dla rozwoju przemysłu w ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wprowadzenie kultu jednostki i jego znaczenie dla utrzymania władzy w ZSRS; – porównuje państwo demokratyczne z totalitarnym 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ kolektywizacji i industrializacji na życie codzienne obywateli ZSRS 	XXVI 3

		sowieckiego				
37. Narodziny faszyzmu we Włoszech Zagadnienia 1. Przyczyny przejęcia władzy przez B. Mussoliniego. 2. Sytuacja Włoch po I wojnie światowej. 3. Włochy po rządami faszystów.	– wskazuje przywódcę faszystowskich Włoch; – wymienia, co najmniej trzy cechy państwa faszystowskiego	– rozumie pojęcia: faszyzm, duce, czarne koszule – opisuje życie w faszystowskich Włoszech; – zna datę dojścia faszystów do władzy we Włoszech	– podaje przyczyny objęcia władzy przez B. Mussoliniego; – wymienia reformy wprowadzone przez faszystów	– omawia znaczenie traktatów laterańskich	– analizuje rolę propagandy w sukcesie partii faszystowskiej	XXVI 3
38. Niemcy pod władzą Hitlera Zagadnienia 1. Republika Weimarska. 2. Przejęcie władzy przez A. Hitlera. 3. Budowa państwa totalitarnego. 4. Żydzi w III Rzeszy. 5. Gospodarka i zbrojenia.	– wie, kto przejął władzę w Niemczech w 1933 r.; – wie, kiedy A. Hitler przejął władzę; – rozumie pojęcie III Rzeszy; – podaje, przynajmniej 2 przykłady świadczące o tym, że III Rzesza była państwem totalitarnym	– rozumie pojęcia: nazizm, noc kryształowa, Führer, Republika Weimarska, gestapo, ustawy norymberskie, pucz monachijski	– wskazuje przyczyny objęcia władzy przez A. Hitlera; – omawia politykę III Rzeszy wobec Żydów; – omawia politykę gospodarczą III Rzeszy	– omawia znaczenie postanowień traktatu wersalskiego wobec Niemiec dla powstania i sukcesu NSDAP; – wskazuje przyczyny niechęci nazistów wobec Żydów	– analizuje rolę propagandy w sukcesie A. Hitlera	XXVI 3
39. Świat u progu wojny Zagadnienia 1. Funkcjonowanie traktatu wersalskiego. 2. Powstanie osi Berlin-Rzym-Tokio. 3. Ekspansja III Rzeszy.	– wymienia sojuszników III Rzeszy; – wskazuje ziemie zajęte przez III Rzeszę	– rozumie pojęcia: państwa osi, układ monachijski, Anschluss Austrii; – wie, kiedy doszło do układu monachijskiego, Anschlussu Austrii, powstania osi	– zna postanowienia traktatów w Locarno i Rapallo; – wskazuje działania podjęte przez III Rzeszę, łamiące postanowienia traktatu wersalskiego	– wskazuje przyczyny agresywnej polityki III Rzeszy; – omawia politykę zachodniej Europy w stosunku do III Rzeszy	– omawia przyczyny polityki państw zachodnich w stosunku do III Rzeszy i jej skutki; – omawia przyczyny i proces kształtowania się sojuszu III Rzesza – Włochy-Japonia	XXX 1 2 3
41. Walka o granice państwa polskiego	– wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej	– wie, kiedy wybuchła wojna polsko-bolszewicka, powstanie	– wie, w jaki sposób Wilno znalazło się w granicach Polski	– przedstawia przyczyny i skutki powstań oraz plebiscytów;	– rozumie, dlaczego Bitwa Warszawska, jest jedną z bitew,	XXVII 2 3

<p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polskie programy wschodnie. 2. Walki o Lwów. 3. Wojna z bolszewikami 1920 r. 4. Powstanie wielkopolskie i powstania śląskie. 5. Plebiscyty. 	<p>– wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ostatecznego kształtu granic państwa polskiego</p>	<p>wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty;</p> <p>– zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic;</p> <p>– zna pojęcia: Orłęta Lwowskie, Bitwa Warszawska, „cud nad Wisłą”, plebiscyt</p>		<p>– rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej</p>	<p>które decydowały o losach Europy</p>	
<p>42. Konstytucja marcowa i ustrój II Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pierwsze wybory do sejmu. 2. Konstytucja marcowa. 3. Pierwszy prezydent. 	<p>– wie, kiedy uchwalono konstytucję marcową;</p> <p>– zna nazwisko pierwszego prezydenta II RP</p>	<p>– wymienia główne założenia konstytucji marcowej</p>	<p>– przedstawia trójpodział władzy w konstytucji marcowej;</p> <p>– wie, jak przebiegały wybory na prezydenta</p>	<p>– analizuje konsekwencje istnienia wielu partii i mniejszości narodowych w sejmie;</p> <p>– rozumie przyczyny zamordowania pierwszego prezydenta</p>	<p>– omawia wady i zalety sceny politycznej Polski w pierwszej połowie lat 20. XX w.</p>	<p>XXVII 1; XXVIII 2</p>
<p>43. Rządy autorytarne w Polsce 1926–1939</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polska przed przewrotem majowym. 2. Przewrót majowy. 3. Rządy sanacji. 4. Konstytucja kwietniowa. 	<p>– wie, kiedy doszło do przewrotu majowego;</p> <p>– rozumie pojęcie sanacja</p>	<p>– opisuje przewrót majowy i rządy sanacji;</p> <p>– wie, co zmieniła konstytucja kwietniowa;</p> <p>– rozumie, dlaczego J. Piłsudski stał się legendą;</p> <p>– zna postać Ignacego Mościckiego</p>	<p>– podaje przyczyny przewrotu majowego;</p> <p>– uzasadnia, dlaczego rządy w Polsce po przewrocie majowym nazywano autorytarnymi</p>	<p>– analizuje przyczyny polityczne, które doprowadziły do sięgnięcia po władzę przez J. Piłsudskiego i jego obóz</p>	<p>– porównuje konstytucję marcową i kwietniową, analizuje przyczyny zmian w konstytucji kwietniowej</p>	<p>XXVIII 3 4</p>
<p>44. Społeczeństwo polskie w latach 1918–1939</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Społeczeństwo polskie w liczbach. 2. Miasto i wieś w II Rzeczypospolitej. 3. Mniejszości narodowe w II RP i ich relacje 	<p>– wymienia mniejszości narodowe w Polsce;</p> <p>– opisuje życie codzienne na wsi i w mieście w okresie międzywojennym</p>	<p>– wskazuje na mapie rozmieszczenie mniejszości narodowych;</p> <p>– porównuje życie na wsi z życiem w mieście;</p> <p>– wymienia wyznania II Rzeczypospolitej</p>	<p>– omawia stosunki Polaków z mniejszościami narodowymi</p>	<p>– omawia politykę państwa wobec mniejszości</p>	<p>– podaje genezę konfliktów religijnych i narodowościowych w II RP</p>	<p>XXIX 1</p>

z Polakami.						
<p>45. Przemiany gospodarcze w Polsce</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Gospodarcze skutki rozbiorów. Budowa Gdyni. Reformy W. Grabskiego Wojna celna z Niemcami Budowa COP. Wielki kryzys gospodarczy w II RP. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia, przynajmniej 3 dokonania gospodarcze II RP; wie, jaki port został zbudowany w okresie międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> zna działania E. Kwiatkowskiego i W. Grabskiego; rozumie pojęcia: COP, hiperinflacja, wojna celna 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje działania II RP, których celem było podniesienie gospodarcze kraju; wskazuje przejawy Wielkiego Kryzysu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega wpływ Wielkiego Kryzysu na świecie na polską gospodarke; przedstawia znaczenie COP, wojny celnej i Gdyni dla funkcjonowania polskiej gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na negatywne współczesne skutki budowy COP 	XXIX 2
<p>46. Dorobek kulturalny i naukowy polskiego dwudziestolecia</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Oświata w okresie międzywojennym. Nauka i technika II RP. Literatura i sztuka. Sztuka masowa i sport. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, w jaki sposób walczono z analfabetyzmem; wie, na czym polegał rozwój kultury masowej w Polsce międzywojennej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia Polaków na polu literatury, techniki, sportu, filmu 	<ul style="list-style-type: none"> zna nazwiska najwybitniejsza twórców dwudziestolecia międzywojennego wymienia dziedziny, w których Polska przodowała w nauce i technice 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie przyczyny rozwoju kultury masowej i jej znaczenie dla młodego państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje dokonania Polaków na polu nauki i techniki oraz ich znaczenie dla gospodarki i obronności kraju 	XXIX 3
<p>47. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Polska polityka zagraniczna w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości. Sukcesy i porażki polskiej polityki zagranicznej dwudziestolecia międzywojennego. Polityka zagraniczna marszałka J. Piłsudskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wrogów Polski; wskazuje kraje, które były sojusznikami Polski; wie, kiedy i jakie żądania wysunęła III Rzesza w stosunku do Polski 	<ul style="list-style-type: none"> zna koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego; wie, kiedy i z kim Polska podpisała traktaty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje okoliczności podpisywania traktatów przez Polskę w okresie międzywojennym; wie, w jakich okolicznościach Polska zajęła Zaolzie; wie, co zawierał traktat Ribbentrop-Mołotow 	<ul style="list-style-type: none"> omawia polską politykę wobec III Rzeszy i ZSRS, dostrzega jej międzynarodowy kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia polską politykę zagraniczną wobec Czechosłowacji i Litwy, wskazuje jej konsekwencje; ocenia koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego 	XXVIII 5

<p>4. Stosunki Polski z Niemcami i ZSRS.</p> <p>5. Koncepcja Międzymorza.</p> <p>6. W przededniu wojny – zajęcie Zaolzia.</p> <p>7. Żądania III Rzeszy wobec Polski i pakt Ribbentrop-Mołotow.</p>						
--	--	--	--	--	--	--